

กระบวนการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Decision Making Process of Office of North-eastern Regional Educational Service Area Directors

สันติสุข อยู่สุข¹⁾ แ่งน้อย ย่านวารี²⁾ สมคิด สร้อยน้ำ²⁾ และ พนายุทธ เชยบาล³⁾

Santisuk Yoosuk¹⁾ Naengnoi Yanwaree²⁾ Somkid Sroinam²⁾ and Panayuth Choeybal³⁾

¹⁾สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Department of Education administration, Faculty of Education, UdonThani Rajabhat University

²⁾ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Assist.Prof. Department of Education administration, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University

³⁾อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Lecturer, Department of Education administration, Faculty of Education, UdonThani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพงาน โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร ระยะที่ 2 การศึกษาระดับการตัดสินใจตามสภาพงาน โดยการสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นจากข้อมูลระยะที่ 1 จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 61 คน ระยะที่ 3 การศึกษากระบวนการและผลของการตัดสินใจ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขตตรวจราชการ 2 เขต รวม 10 คน ตามสถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการวิจัยระยะที่ 2

ผลการวิจัย

1. สภาพงานตามภารกิจ บทบาท พบว่า ประกอบด้วยขอบข่ายสภาพงาน 13 งาน คือ 1) งานบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การบริหารงบประมาณจากเงินงบประมาณ 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) งานพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) งานมาตรฐานการศึกษา และงานประกันคุณภาพการศึกษา 6) งานแข่งขันทักษะสิ่งประดิษฐ์ และความเป็นเลิศทางวิชาการ 7) งานอำนวยการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 8) งานพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษาและข้าราชการพลเรือน 9) งานพระราชพิธีวันสำคัญตามประเพณี และ

งานโครงการ 10) งานบริหารงานบุคคล 11) งานวางแผนปฏิบัติงาน 12) งานการจัดสวัสดิการ เพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 13) งานการประสานประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

2. กระบวนการตัดสินใจ พบว่า แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง และการตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ ผลของการตัดสินใจ พบว่า 1) การตัดสินใจด้วยตนเองมีผล คือ 1.1) การส่งเสริมให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการสอน 1.2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืนและการแก้ปัญหาได้ตรงตามความเป็นจริง 1.3) ดำเนินการตามแผนได้ตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ 1.4) ประหยัดงบประมาณ และ 1.5) เพิ่มประสิทธิภาพมีขวัญและกำลังใจที่ดีและ 2) การตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ มีผลดังนี้ 2.1) เกิดความรับผิดชอบจากการทำงานเป็นทีม 2.2) เกิดความเป็นธรรมและความถูกต้อง 2.3) การสอบคัดเลือกจะได้คนที่มี ความรู้ สติปัญญา 2.4) การพัฒนาคุณภาพ 2.5) มีนโยบายที่ชัดเจน 2.6) เกิดความร่วมมือในการพัฒนา 2.7) มีเครือข่ายร่วมกันพัฒนาบุคลากรและ 2.8) มีการพัฒนาทรัพยากรที่ใช้ บุคลากร และกระบวนการ

คำสำคัญ: กระบวนการตัดสินใจ

Abstract

The objectives of this research were to study the decision making process of the directors of Primary Educational Service Area Office in the northeastern area. The study was divided to three phases: phase 1 investigated the state through documentary analysis, phase 2 investigated the level of decision making based on working status of 61 directors of Primary Educational Service Area Office and phase 3 investigated the process and results of decision Making by depth interview of 10 director Of Primary Educational Service Area Office from two inspection zones based on simulation that the researcher made from the results of phase 2.

The result revealed as follows:

1. Working status as missions and roles consisted of 13 frameworks: 1) the educational administration of basic education, 2) the budget administration, 3) the development of teachers and education personnel, 4) the development of education standards of basic education, 5) education standards and education quality assurance, 6) competition of inventions and academic excellence, 7) general administration of official duties of educational service area offices and schools, 8) meritorious consideration for teachers, education personnel and civil servants, 9) royal ceremony, tradition and projects, 10) human resource management, 11) implementation planning, 12) welfare procurement for teachers and educational personnel and 13) public relation and collaboration for network to enhance educational management.

2. It was found that the decision making was divided to 2 types: self-decision making and decision making by committee. The result of decision making showed as follows: 1) the results of self-decision making 1.1.) to encourage teachers' morale for teaching, 1.2) to develop sustainable educational quality and troubleshooting as real condition, 1.3) to implement as the goals, 1.4) to save the budget and 1.5) to increase efficiency and morale, 2) the results of decision making by committee: 2.1) responsibility of team work, 2.2) justice and equity, 2.3) intellectual from selective recruitment,

2.4) quality improvement, 2.5) distinguish policies, 2.6) cooperation for development, 2.7) network participated in personnel development and 2.8) resources development for personnel and process.

Keywords: Decision making process

บทนำ

กระบวนการตัดสินใจเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารทางการศึกษา [5] การตัดสินใจเป็นเสมือนสมอง องค์การ[9], [5] ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการตัดสินใจภายใต้กรอบกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ บางประเด็น ก็ตัดสินใจตามสภาพปัญหา บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้ความเป็นมืออาชีพ จึงจะเกิดประสิทธิภาพ [8] การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องอาศัย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ดังนั้นจะบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จได้ต้องคำนึงถึงความคิดเห็น และทัศนคติของคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา [3] อาศัยความเชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชา เข้าใจการศึกษา การตัดสินใจเลือกวิธีการในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนและการติดตามการปฏิบัติงาน [1] การตัดสินใจ มีอาจชี้ชัดลงไปได้แน่นอนว่าใช้การตัดสินใจรูปแบบใดประสิทธิภาพมากที่สุด [6] จากความสำคัญดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการตัดสินใจเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง หากไม่มีกระบวนการตัดสินใจจะทำให้การดำเนินงานอุปสรรคไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงเป็นแนวทางพัฒนา

การบริหารงาน หรือการแสวงหาวิธีการแก้ไข ปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สภาพงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ระดับการตัดสินใจตามสภาพงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. กระบวนการและผลของการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 การศึกษาระดับการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้

แบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้สัมประสิทธิ์ แอลฟาของแบบสอบถาม ทั้งชุดเท่ากับ 0.95 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเท่ากับ 1.0 ทุกข้อ ประชากร จำนวนทั้งหมด 61 เขต การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระยะที่ 3 การศึกษากระบวนการและผลของการตัดสินใจด้วยการสัมภาษณ์ประกอบสถานการณ์จำลอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 คน เลือกโดยการจับสลาก เขตตรวจราชการทั้ง 5 เขต เขตละ 2 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบสถานการณ์จำลองการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพงาน พบว่า 13 สภาพงาน ประกอบไปด้วย 1) งานบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การบริหารงบประมาณจากเงินงบประมาณ 3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) งานพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) งานมาตรฐานการศึกษา และงาน ประกันคุณภาพการศึกษา 6) งานแข่งขันทักษะสิ่งประดิษฐ์ และความเป็นเลิศทางวิชาการ 7) งานอำนวยการ

การปฏิบัติราชการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา 8) งานพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและข้าราชการพลเรือน 9) งานพระราชพิธีวันสำคัญตามประเพณี และงานโครงการ 10) งานบริหารงานบุคคล 11) งานวางแผนปฏิบัติงาน 12) งานการจัดสวัสดิการเพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 13) งานการประสานประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน การจัดการศึกษา

2. ระดับการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสภาพงานอยู่ในระดับมากที่สุด 2 สภาพงาน คือ งานวางแผนในการปฏิบัติงาน และงานพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการพลเรือน นอกนั้นอยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ งานการจัดสวัสดิการเพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. กระบวนการและผลของการตัดสินใจ

3.1 การตัดสินใจด้วยตนเอง การตัดสินใจในลักษณะ ศึกษาหลักเกณฑ์ ระเบียบ กฎหมาย ข้อมูลจากบุคคล และหาข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ ด้วยตนเอง จัดแบ่งงานเป็น 2 ประเภท คือ 1) ดำเนินการงานสำคัญ และเร่งด่วนจะเริ่มด้วยการพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด ดำเนินการสั่งการปฏิบัติตามทางเลือกที่ตัดสินใจและติดตามประเมินผล และ 2) งานที่ต้องดำเนินการเป็นปกติ มี 2 ลักษณะคือ 2.1) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหาร จะเริ่มด้วยการวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีที่สุดพิจารณา ดำเนินการสั่งการ ปฏิบัติตามทางเลือกที่ตัดสินใจ และติดตามประเมินผล และ 2.2) ผู้ให้ข้อมูลระดับล่างให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ จะเริ่มด้วย การวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีที่สุด การพิจารณาดำเนินการสั่งการปฏิบัติตามทางเลือกที่ตัดสินใจ และการติดตามประเมินผล การตัดสินใจลักษณะนี้ประกอบด้วย 5 สภาพงานคือ 1) งานบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) งานการบริหารงบประมาณการเงิน 3) งานอำนวยการ การปฏิบัติราชการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) งานพระราชพิธีวันสำคัญตาม ประเพณี และงานโครงการและ 5) งานการจัดสวัสดิการ เพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลของการตัดสินใจในลักษณะนี้ได้แก่ ส่งเสริม เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น สร้างความเป็นธรรม ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ความต้องการ การดำเนินการตามแผนได้สำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเป็นการลดภาระงานลง ทำให้มีเวลาในการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องสำคัญ

3.2 การตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ การตัดสินใจในลักษณะร่วมกันจัดแบ่งงานเป็น 2 ประเภท คือ 1) แต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบตามโครงสร้างขององค์กร อภิปราย และลงมติ และ 2) แต่งตั้งกรรมการที่จัดตั้งใหม่ (พิเศษ) เฉพาะโครงการหรือ เฉพาะกิจ การตัดสินใจในลักษณะนี้ ประกอบด้วย 8 สภาพงานคือ 1) งานวางแผนในการปฏิบัติงาน 2) งานพิจารณาความดีความชอบ ของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการพลเรือน 3) งานบริหารงานบุคคล 4) งานมาตรฐานการศึกษา และงานประกันคุณภาพการศึกษา 5) งานแข่งขันทักษะสิ่งประดิษฐ์ และความเป็นเลิศทางวิชาการ 6) งานการประสานประชาสัมพันธ์ การสร้าง เครือข่ายเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 7) งานการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและ 8) งานพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลของการตัดสินใจได้แก่ เกิดความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ รู้สึกเป็นเจ้าของเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทีมงานมีคุณภาพ ทำให้เกิดความเป็นธรรม

อภิปรายผล

1. สภาพงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย สภาพงาน 13 งาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีการดำเนินงานเป็นไปตาม หลักการบริหารงานที่มีความประสงค์กระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัว

โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก วันที่ 27 กันยายน 2556 ที่กล่าวว่า “...มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการ กับภารกิจของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา งานจะเริ่มจากการวางแผนการปฏิบัติงาน ...” ยังพบอีกว่า การดำเนินการมีลักษณะแบ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสอดคล้องกับสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข วันที่ 7 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...ผู้รับผิดชอบเป็น Area...”

2. ระดับการตัดสินใจของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก วันที่ 27 กันยายน 2556 ที่กล่าวว่า “...การดำเนินการจัดเรียงลำดับมากมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง...”

2.1 งานวางแผนในการปฏิบัติงาน ผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความเห็นในสภาพงานอยู่ในระดับมากที่สุด ถ้าวางแผนจะทำให้การดำเนินการได้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก วันที่ 27 กันยายน 2556 ที่กล่าวว่า “...การวางแผนดี และดำเนินการตามแผนที่กำหนดอย่างรัดกุม ก็จะทำให้ การประเมินผลงานโครงการมีความสำเร็จสูง...”

2.2 งานการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการพลเรือน ผู้ผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด การให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างมากใช้คนถูกกับงานเนื่องจากเป็นผู้ดำเนินการให้งานประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ก วันที่ 27 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “ ...งานบริหารบุคคลเป็นการบริหาร เพื่อใช้คนให้เหมาะสมกับงานตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อเป้าหมายส่วนรวมขององค์กร...”

2.3 งานการจัดสวัสดิการ เพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย การดำเนินการมีความเพียงพอ และเป็นตามนโยบายกำหนด สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วันที่ 15 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...การดำเนินการงานสวัสดิการการจัดบ้านพักการจัดสวัสดิการ การกู้ยืมค่อนข้างรวดเร็วเรียบร้อย บ้านพักจำเป็นน้อย เพราะโดยมากครูจะอยู่ในพื้นที่ การเข้ามาอยู่อาศัยพอเพียง ส่วนการเบิกเงินสวัสดิการทุกประเภท เมื่อส่งเรื่องเบิกวันเดียวเสร็จ หากบุคลากรมีขวัญกำลังใจจะทำให้การปฏิบัติงานมีผลสำเร็จสูงขึ้น และความพร้อมด้านเศรษฐกิจ เพื่อลดความกังวลเกี่ยวกับการดำรงชีพ...” ผลการวิจัยพบว่า แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การตัดสินใจด้วยตนเอง และ 2) การตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ

3. กระบวนการและผลของ

การตัดสินใจของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.1 กระบวนการตัดสินใจของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) การตัดสินใจด้วยตนเอง มีลักษณะ ศึกษาหลักเกณฑ์ ระเบียบ กฎหมาย ศึกษาข้อมูลจากบุคคล และหาข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ ด้วยตนเอง การตัดสินใจด้วยตนเองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะตัดสินใจใน 5 สภาพงาน คือ (1) งานบริหาร การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) งานการบริหารงบประมาณจากเงิน (3) งานอำนาจการ การปฏิบัติราชการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (4) งานพระราชพิธีวันสำคัญตาม ประเพณี และงานโครงการและ (5) งานการจัดสวัสดิการ เพื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ (1) การบริหาร การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การยึดข้อมูลใน

การตัดสินใจ ดำเนินการสื่อสารหลังการตัดสินใจ และให้คำแนะนำการนิเทศติดตาม วิเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้น วิจัยสั่งการ และการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ จิระภา สุขเกษม [1] ให้ความเห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาว่าเป็นกระบวนการจัดการ สอดคล้องกับธีระ รุณเจริญ [4] ได้ให้ความเห็นว่าเมื่อพิจารณาภารกิจของโรงเรียนจะเห็นได้ว่า มีภารกิจหลักคือการจัดการศึกษาและการบริหาร ต้องใช้ทั้งกระบวนการและปัจจัยจึงจะบรรลุผล

2) การบริหารงบประมาณ จากเงินงบประมาณ มีประสิทธิภาพ จะทำให้การดำเนินการสามารถพัฒนางานให้มีความสำเร็จและการรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นการตรวจสอบเพื่อช่วยเหลือ ระบบบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช บุญยมนิ [2] ได้ทำวิจัยในเรื่องบทบาทในอุดมคติ บทบาทการรับรู้ และบทบาทที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เห็นสอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ

3) งานอำนวยการ การปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา การควบคุมกำกับให้บุคลากรดำเนินงานประสาน สอดคล้องกันทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การออกระเบียบปฏิบัติงาน จะมีงานสารบัญ และสารบัญกลางควบคุม การออกประกาศคำสั่ง กลุ่มอำนวยการรวบรวม เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงนาม การมอบอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติหน้าที่ราชการแทน จะเรียงลำดับตามอาวุโส ระบบราชการ และไม่ยึดระบบอาวุโส การออกหนังสือราชการ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการกลั่นกรอง ตามลำดับขั้นที่กลั่นกรองผ่าน ผู้อำนวยการกลุ่มผ่านรองผู้อำนวยการที่ดูแลรับผิดชอบ แล้วเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) งานพระราชพิธีวันสำคัญตามประเพณี และงานโครงการ การแสดงออกความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและการรักษาศิลปวัฒนธรรมอัน

ดีงาม ผ่านกิจกรรมของนักเรียน บุคลากรทางการ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้าราชการจะต้องไปร่วมกิจกรรม การจัดโครงการโรงเรียนด้วยรักและห่วงใยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะสนับสนุนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย่างเต็มที่ โดยประชุมให้ได้อธิบายสรุปเกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ดำเนินการปฏิบัติ การคัดเลือกนักเรียน และโรงเรียนพระราชทาน คัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนที่มีความพร้อมที่สุด มีการจัดการศึกษาเป็นเลิศ เพื่อให้ได้รับรางวัลพระราชทาน ผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 [7] รายงานผลการดำเนินงานโครงการด้วยรักและห่วงใยปีการศึกษา 2553 ที่กล่าวว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ ได้ใช้หลักในการทำงานแบบครบวงจร โดยใช้ระบบ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) การพัฒนา

5) งานการจัดสวัสดิการ เพื่อข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การสร้างขวัญกำลังใจ มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ดำเนินการจัดสวัสดิการเงินกู้ยืม การดำเนินการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการรักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้านการศึกษาบุตรของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ สอดคล้องกับ พระราชกฤษฎีกา เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พุทธศักราช 2553 มาตรา 6 ภายได้ข้อบังคับมาตรา 8 และมาตรา 11 ทวิ ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล สำหรับตนเองและครอบครัวของตนเอง

5.1 ดำเนินการงานสำคัญ และเร่งด่วน จะเริ่มการพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด ดำเนินการสั่งการ ดำเนินการปฏิบัติตามทางเลือกที่ตัดสินใจ และติดตาม ประเมินผล และ การดำเนินการแก้ปัญหาโดยศึกษา ข้อมูลทั้งเอกสารและการสอบถาม เพื่อพิจารณาด้วยความรวดเร็ว และมีข้อมูลเพียงพอสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก วันที่ 7 ตุลาคม 2557 ที่กล่าวว่า "...การดำเนินการ

แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การดำเนินการเข้าถึงปัญหาเร็ว หากเกิดปัญหาก็จะรีบแก้ไขให้เรียบร้อย...”

5.2 การตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ จัดแบ่งงานเป็น 2 ประเภท คือ 1) แต่งตั้ง กรรมการที่รับผิดชอบตามโครงสร้างขององค์กร อภิปราย และลงมติและ 2) แต่งตั้งกรรมการที่จัดตั้งใหม่ (พิเศษ) เฉพาะโครงการหรือเฉพาะกิจ เป็นเพราะมีลักษณะการตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ ทำให้ผู้ร่วมงานมีความรู้สึกรับผิดชอบ ได้แสดงความคิดเห็น สอดคล้อง กับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 “...การดำเนินการจะกระจายไปที่เครือข่าย ดำเนินการ คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาคณะกรรมการ ร่วมกันคิดเองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะกำหนดเพียงนโยบาย...” ประกอบด้วย 8 งานดังนี้

5.3 งานวางแผนในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะทำให้การดำเนินการได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและให้ความสำคัญในนโยบายของคณะรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และจุดเน้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 งานการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู บุคลากรทาง การศึกษา และข้าราชการพลเรือน การให้ความสำคัญกับบุคลากรมากเนื่องจากบุคลากรเป็นผู้ดำเนินการให้งานประสบผลสำเร็จมีการจูงใจโดยยึดหลักความยุติธรรม สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...การดำเนินการให้เกิดขวัญกำลังใจและความทั่วถึง ถ้าทำงานดี มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามกฎระเบียบ ของคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา...”

5.4 งานบริหารงานบุคคล มีความสำคัญ มีประสิทธิภาพจะทำให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจและทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกผู้มีความรู้สติปัญญา สอดคล้องกับมีคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

5.5 งานมาตรฐานการศึกษา และงานประกันคุณภาพการศึกษา มีระบบการควบคุมภายใน การบริหารตามมาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพตามที่กำหนดและมีการตรวจสอบรายงาน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...การ ดำเนินงานก่อนที่จะประเมินคุณภาพภายนอกจะต้อง ประกันคุณภาพภายในสนับสนุนให้โรงเรียนบริหารให้ มีคุณภาพเพิ่มขึ้นนักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ...”

5.6 งานแข่งขันทักษะสิ่งประดิษฐ์ และความเป็นเลิศทางวิชาการการได้แสดงผลงาน ศิลปวัฒนธรรม และได้แข่งขันสอดคล้องกับการ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...การแข่งขัน ทักษะนำผลงานนักเรียนแข่งขันกันเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนได้ฝึกฝนและแสดงผลงาน...”

5.7 งานการประสานประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุน การจัดการ ทำให้ การบริหารมีความสำเร็จและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...มีการตั้งเครือข่าย มีทั้งเป็นตัวบุคคล และระบบ เน็ตเวิร์ค บางครั้งก็ช่วยในการพัฒนาคุณภาพทางการ ศึกษา การประสานงานต่าง ๆ การระดมทุน...”

5.8 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการ มีความรู้มีทักษะในการจัดการเรียนการสอนจะ ทำให้ผลการเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...ดำเนินการพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความเข้าใจ การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ นำสู่การยกระดับคุณภาพ ในการเรียนการสอน”

5.9 งานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการให้ผลสัมฤทธิ์ สูงขึ้น จะต้องดำเนินการเป็นระบบ สอดคล้องกับ การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จ. วันที่ 17 ตุลาคม 2556 ที่กล่าวว่า “...การ พัฒนาคุณภาพมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น จะต้องส่งเสริม กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการวัดผลและประเมินผล...”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้

1.1 จากผลการวิจัยสภาพงาน ผู้บริหาร ระดับกระทรวงศึกษาธิการควรนำไปกำหนดเป็น นโยบายสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่ และสถานการศึกษา

1.2 ผลการวิจัยระดับการตัดสินใจพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 งานนอกนั้นอยู่ในระดับมาก ทุกงานกระทรวงศึกษาธิการ ควรนำไปกำหนดเป็น กรอบนโยบายหลัก และลงมือปฏิบัติ

1.3 ผลการวิจัยกระบวนการและผลของ การตัดสินใจ 2 ลักษณะคือ การตัดสินใจด้วยตนเอง และการตัดสินใจในลักษณะคณะกรรมการ ควรคำนึง ถึงผลที่พบจากการวิจัยไปใช้พัฒนา

1.4 การดำเนินการตัดสินใจด้วยตนเอง ผล การวิจัยพบว่ามี 5 สภาพงาน

1.5 การดำเนินการตัดสินใจในลักษณะ คณะกรรมการ ผลการวิจัยพบว่า มี 8 สภาพงาน ควรระมัดระวัง การเลือกคณะกรรมการ ควรเป็นผู้ที่ รอบรู้ ในงานนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลจากการวิจัยพบว่า การตัดสินใจมี ความสำคัญหลายระดับจึงควรทำการวิจัยซ้ำ โดยเน้น ตำแหน่งต่าง ๆ

2.2 ควรทำการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจเชิงพหุองค์ประกอบของ เพื่อทราบน้ำหนักองค์

ประกอบและเกณฑ์การตัดสินใจ 2.3 ควรมีการศึกษา กระบวนการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิระภา สุขเกษม. การดำเนินธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: ศูนย์รวมหนังสือกรุงเทพ. 2547.
- [2] ธวัช บุญยมนี่. บทบาทในอุดมคติ บทบาทที่ รับรู้และบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2546.
- [3] ชีรพล เพ็ญจันทร์. การบริหารจัดการภาครัฐ ที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2552.
- [4] ชีระ รุจเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูป การศึกษา. กรุงเทพฯ: ต้นฟาง. 2546.
- [5] ประจวบ สุขสมบูรณ์. การสืบสอบแบบ การตัดสินใจของอธิการบดีสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2543.
- [6] มณี สำราญจิตต์. รูปแบบการตัดสินใจ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3 วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 2546.
- [7] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 2. รายงานผลการนิเทศงาน โครงการด้วยรักและห่วงใย ปีการศึกษา 2553 ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราช สดาศฯ สยามบรมราชกุมารี. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 2. 2553.

- [8] สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งย้ายบริหารสถานศึกษาและวิธีการคัดเลือกข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรา 30 (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พุทธศักราช 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543.
- [9] Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). Educational administration. Singapore: McGraw- Hill.